

22. april 2026

UPA2026/14

Udenrigspolitisk Redegørelse 2024-2025

Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender, Erhverv og Råstoffer

Det er ikke uden betydning, at Naalakkersuisut fortsat arbejder med Ilulissat-erklæringen (Ilulissat Declaration) med fokus på ikke-militarisering i Arktis. Alligevel må vi fra Siumut sige, at man i dag kan se det modsatte, nemlig at Arktis igen er blevet et område med omfattende militarisering, og at bestræbelserne på yderligere oprustning fortsætter med at vokse. Militariseringen er blevet så omfattende, at Nuuk nu ligefrem omtales som en stor militærbase. Da Naalakkersuisut i 2008 medunderskrev Ilulissat-erklæringen, var det aldrig hensigten, at Nuuk og landet som helhed skulle udvides med militære anlæg. Ja, verdenssituationen har ændret sig, og som følge af klimaforandringer må vi forvente, at interessen for Arktis vil fortsætte med at vokse.

Vi vil opfordre Naalakkersuisut til, at Arctic Five (DK/GR, USA, Canada, Norge og Rusland) bør samles igen, og at man bør rejse spørgsmålet om, hvorvidt Ilulissat-erklæringen fortsat anses for gældende – nemlig at Arktis ikke skal militariseres, og at området skal forvaltes fredeligt. Der bør findes en fælles formulering.

Som følge af isens afsmeltning vil de arktiske farvande blive en stor trafikrute, og som forskere siger, vil Nordpolen om cirka 20 år være isfri om sommeren. Dette vil medføre nye fiskeriområder, nye sejlruiter og transportmuligheder, øget efterforskning af ressourcer som olie og gas, intensiveret ressourceudnyttelse samt en øget russisk tilstedeværelse tæt på Grønland, hvilket må betragtes som en risiko blandt mange udfordringer.

I 2014 indgav Naalakkersuisut et krav om ejerskab til kontinentalsoklen ved Nordpolen til FN's Havretskommission (United Nations Law of the Sea) som en såkaldt submission. I takt med den stigende interesse for Arktis vil denne sag få meget stor betydning, ikke mindst fordi vores krav overlapper med Ruslands. I Naalakkersuisuts udenrigspolitiske redegørelse er et så vigtigt spørgsmål ikke omtalt. Jeg vil derfor spørge, hvor langt sagen er nået, og om overlappningen med Rusland fortsat behandles på embedsmandsniveau, da FN ikke vil afgøre sådanne overlap, men at sagen må håndteres diplomatisk.

Det er tydeligt, at Arktisk Råds arbejde i høj grad er blevet påvirket af Ruslands krig i Ukraine. I Siumut mener vi, at da Arktisk Råd blev oprettet i 1996 med Ottawa-erklæringen, var det aldrig forestillet, at øget interesse for Arktis kunne føre til mere militarisering. Derfor mener vi, at tiden måske er inde til, at spørgsmål om forsvar og sikkerhed begynder at blive rejst i Arktisk Råd, da det i stigende grad påvirker levevilkårene for de arktiske folk og derfor også bør behandles politisk. Hvad mener Naalakkersuisut om dette?

I delaftalen om forsvar i forsvarsforliget fremgår det, at der vil komme flere forhandlinger, og at arbejdet skal være udformet inden for de første seks måneder af 2026. Hvad drejer det sig konkret om, og kan man sige noget om, hvad der forventes aftalt? I Siumut mener vi, at der under ingen

omstændigheder bør ske yderligere udvidelse af militære aktiviteter i Nuuk, og at fremtidige militære initiativer bør placeres i Kangerlussuaq og Narsarsuaq. De bør placeres uden for beboede områder og varetage deres opgaver dér, uden for befolkede områder. At Danmark har ansvaret for vores forsvar betyder ikke, at vores tryghed skal ske på bekostning af, at alle deres ønsker ukritisk accepteres. USA stiller i stigende grad krav i Grønland, som Danmark til tider modsætter sig, på trods af eksisterende forsvarsaftaler. Disse forhold er ikke tidssvarende – det handler om vores land og vores befolkning. Derfor mener Siumut, at det bør kræves, at der indgås en ny forsvarsaftale mellem USA og Danmark, som Grønland også er medunderskriver af. Hvordan kan to lande indgå aftaler om, hvordan vores land, vores farvande og vores luftrum skal anvendes, uden at vi grønlandere overhovedet deltager? Forhold fra kolonitiden må bringes til ophør. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til dette – eller vælger I fortsat blot Danmark? Hvis der igen skal forhandles, bør I forpligte jer til en åben proces – vi accepterer ikke, at delaftalen behandles fuldstændigt lukket. Borgere og kommuner skal inddrages fuldt ud, da det er deres myndighedsområder og liv, det vedrører.

I Naalakkersuisuts redegørelse savner vi konkrete handelsaftaler. Vi mener, at de stigende leveomkostninger fra dag til dag bør håndteres politisk. Vi efterspørger konkrete handelsmuligheder direkte med Canada inden for fødevarer og byggeri og understreger behovet for gradvist at bevæge sig væk fra en ensidig afhængighed via Danmark. Den nuværende stærke binding til Danmark er ikke hensigtsmæssig – vi efterspørger mere markedsbaseret og konkurrencedygtig handel, som kan lette borgernes hverdag. Hvilke politiske tiltag vil Naalakkersuisut iværksætte på dette område i de kommende år?

Afslutningsvis vil vi spørge Naalakkersuisut, hvilke planer der er for Kangerlussuaq og Narsarsuaq, da disse ikke er tydeligt behandlet i redegørelsen. Er det hensigten, at de skal fungere som militære baser, og vil I stille krav om, at aktiviteter i Nuuk flyttes dertil? Hvad er deres fremtid?

Begrebet “dual-use” nævnes flere gange i redegørelsen – hvordan vil dette konkret komme borgerne til gode økonomisk, og hvilke krav vil der være til anvendelsen?